

SŁOWACKI W TEATRZE LUBELSKIM

(KALENDARZ WYSTAWIEN)

Dokonanie pełnego przeglądu inscenizacji dzieł dramatycznych Słowackiego na scenach Lublina i Lubelszczyzny nie jest zadaniem najłatwiejszym. Determinuje to przede wszystkim zasób źródeł dotyczących dziejów życia teatralnego w Lublinie.

Podstawowym źródłem wiadomości jest tu głównie prasa codzienna, informująca na bieżąco o wszystkich przedstawieniach i zamieszczająca (nie zawsze wprawdzie) recenzje poszczególnych imprez. Roczniki pism codziennych są jednak bardzo przetrzebione, zawierają szereg luk, co w poważnym stopniu utrudnia zgromadzenie kompletu materiałów.

Drugie źródło to opracowania fragmentów historii teatrów lubelskich. Nie mamy dotąd pełnego, źródłowego opracowania dziejów życia teatralnego w Lublinie. Jedyna pozycja w tym zakresie to książeczka Wandy Śliwiny *Dzieje teatru w Lublinie*¹, pełna luk i nieścisłości, podająca często wręcz naiwne informacje².

Solidne opracowanie źródłowe otrzymał teatr w Lublinie i teatry Lubelszczyzny z lat 1860—1880 w studium Stanisława Dąbrowskiego³ opartym w głównej mierze na archiwaliach i rocznikach starej prasy.

Istnieją drobne przyczynki informujące o działalności teatru lubelskiego w pewnych okresach, sumiennie odnotowujące wszystkie przedstawienia, nie dając jednak wystarczającej ich charakterystyki.

Słowacki na scenie lubelskiej nie doczekał się dotąd pełnego opracowania. Przedstawienia jego dramatów w Lublinie w dru-

¹ W. Śliwina, *Dzieje teatru w Lublinie*, Lublin 1948.

² Por. recenzję S. Dąbrowskiego, *Z dziejów teatru lubelskiego* „Teatr“, R. III (1948), nr 6/7, s. 61—63.

³ S. Dąbrowski, *Teatr w Lublinie i teatry w Lubelskiem 1860—1880*, Lublin 1929 (Odb. z „Pamiętnika Lubelskiego“, LTPN, t. I).

giej połowie XIX wieku odnotował w popularnym artykule wspomniany już Stanisław Dąbrowski⁴.

Najpełniejszy, jak dotąd, rejestr inscenizacji dzieł autora *Baladyny* przynosi bibliografia Wiktora Hahna zamieszczona w poszczególnych tomach tzw. kleinerowskiej edycji dzieł Słowackiego⁵.

Ale i tu zdarzają się luki i nieścisłości, których trudno było uniknąć przy zakrojonym na taką skalę zestawieniu. Szereg informacji podanych przez Hahna należy sprostować, wypadnie też wprowadzić niejedno uzupełnienie.

Zwrócenie uwagi na te właśnie braki w bibliografii Hahna było jedną z przyczyn podjęcia tej pracy.

Założeniem niniejszego przeglądu jest danie możliwie pełnego, choć jeszcze nie roszczonego sobie pretensji do pełni absolutnej, rejestru inscenizacji dzieł Słowackiego w teatrach Lublina i Lubelszczyzny. Mowa będzie przede wszystkim o teatrze w Lublinie. Marginesowo jednak zostaną odnotowane, w miarę posiadanych informacji, przedstawienia teatrów amatorskich i występy zawodowych teatrów objazdowych na terenie ziemi lubelskiej.

Układ poszczególnych pozycji kalendarza jest następujący:

- a) Data premiery, którą nie zawsze dało się ustalić dokładnie;
- b) Informacje o zespole, kierowniku teatru, reżyserii, opracowaniu scenograficznym, ilustracji muzycznej, ewentualnie okolicznościach, w jakich odbyło się przedstawienie. Jeżeli powtarzano rzecz kilkakrotnie, podane zostały daty przedstawień, lub też (w wypadku, gdy sztuka nie schodziła ze sceny przez dłuższy czas) ogólna informacja.
- c) Obsada. Nie wszędzie udało się zrekonstruować pełną obsadę spektaklu, w wielu miejscach dane są bardzo fragmentaryczne. Odtwarzano je bowiem przeważnie z komunikatów prasowych lub z recenzji, gdzie nie zawsze podawano wiadomości kompletne.

d) Informacje bibliograficzne: na pierwszym miejscu cytowano bibliografię Hahna (o ile znajduje się w niej wzmianka o przedstawieniu) posługując się stale skrótem DW (*Dzieła*

⁴ *Słowacki na scenie lubelskiej w XIX w.*, „Kultura i Życie“, dwutyg. dod. kult.-społ. „Głosu Lubelskiego“, 1939, nr 11, s. 3—4.

⁵ J. Słowacki, *Dzieła wszystkie* pod red. J. Klejnera. Bibliografię oprac. W. Hahn. Wrocław 1952—1958. Bibliografia dotycząca przedstawień dramatów Słowackiego w Lublinie znajduje się w tomach: I, s. 360—361; II, s. 247; IV, s. 449, 481—482, 514 i 517; VI, s. 272 i 275; VIII, s. 491; X, s. 479.

wszystkie), następnie źródło skąd zaczerpnięto informacje o dacie, miejscu imprezy itp. W dalszej kolejności podawane są recenzje.

Wszystkie informacje znalezione w bibliografii Hahna stara-no się skonfrontować ze źródłami. Niejednokrotnie można było wprowadzić szereg uzupełnień. W dwóch wypadkach nie zarejestrowane zostały przedstawienia odnotowane przez Hahna, gdyż konfrontacja ich z podanymi tam źródłami nie potwierdziła jego informacji. Mowa tu o wystawieniu *Mazepy* w styczniu 1898 roku (DW, IV, s. 482) i *Złotej Czaszki* w 1909 (DW, X, s. 503).

Ogółem, nie licząc lat nie objętych wspomnianym zestawieniem, zarejestrowano 18 przedstawień nie uwzględnionych przez Hahna, w 13 wypadkach wprowadzono uzupełnienia.

1862

3 IV Trupa Pawła Ratajewicza wystawiła w sali tzw. teatru zimowego przy ul. Jezuickiej *Mazepę*. Ze względu na cenzurę zaborczą sztukę wystawiono pod zmienionym tytułem — *Mazepa, wychowaniec stepów ukraińskich*. Przedstawienie na benefis Leopolda Tomaszewicza. Powtórzo-no 10 V.

Obsada: Wojewoda — P. Ratajewicz; *Mazepa* — L. Tomaszewicz; Amelia — J. Zawistowska; Zbigniew — J. Teksel.

DW, IV, s. 481—482; S. Krzesiński, *Koleje życia czyli materiały do historii teatrów prowincjonalnych*. Oprac. S. Dąbrowski, Warszawa 1967, s. 422 i 470.

1872

24 XI Towarzystwo dramatyczne Anastazego Trapszy wystawiło III akt *Mazepy* z dyr. Trapszo w roli tytułowej.

„Kurier Lubelski“ 1872, nr 92, s. 2.

12 XII *Maria Stuart* w wykonaniu zespołu Anastazego Trapszy.

„Kurier Lubelski“ 1872, nr 98, s. 1—2 oraz tamże 1873, nr 37, s. 2; S. Dąbrowski, *Teatr w Lublinie i teatry w Lubelskiem 1860—1880*, Lublin 1929, s. 303.

1873

Trupa Juliana Grabińskiego z Poznania wystawia fragment *Mazepy*.

DW, IV, s. 482; S. Dąbrowski, op. cit., s. 306.

1874

3 I *Maria Stuart* w wykonaniu zespołu J. Grabińskiego. Przedstawienie powtórzone 9 IV.

Obsada: *Maria Stuart* — Apolonia Bajerowicz; Henryk — Benda;

Rizzio — Witold Urbański; Paź — Antonina Laskowska; Nick — Wawrzyniec Sikorski.

DW, I, s. 360; „Kurier Lubelski“ 1874, nr 2, s. 1; S. Dąbrowski, op. cit., s. 306.

29 VIII Przybyła powtórnie do Lublina na sezon zimowy trupa teatralna J. Grabińskiego wystawia *Mazepę*.

Obsada: Mazepa — Łucjan Kwiecieński; Wojewoda — Julian Grabiński; Amelia — Swaryczewska; Zbigniew — Wierzbicki.

DW, IV, s. 482; S. Dąbrowski, op. cit., s. 308.
Rec.: „Kurier Lubelski“ 1874, nr 69, s. 1—2.

1877

W Zamościu trupa teatralna Władysława Krzyżanowskiego wystawia wyjątek z *Mazepy*.

DW, IV, s. 496; S. Dąbrowski, op. cit., s. 333.

1878

Trupa Anastazego Trapszy przybyła do Lublina z Kalisza na sezon zimowy dwukrotnie wystawia na benefis Ludwiki Grabińskiej V akt *Marii Stuart*.

DW, I, s. 360; „Gazeta Lubelska“ 1878, nr 54 i 78; S. Dąbrowski, op. cit., s. 318—319.

1880

13 V Zespół pod dyr. Józefa Puchniewskiego wystawił *Mazepę* z Wincentym Rapackim (występ gościnnie) w roli Wojewody. Przedstawienie powtórzone 16 V.

DW, IV, s. 482.

1882

7 IX Zespół pod dyr. Józefa Teksla wystawia *Mazepę* na benefis Karola Kopczewskiego.

DW, IV, s. 482.

1886

23 III Ten sam zespół wystawił *Marię Stuart*. Przedstawienie na benefis Eleonory i Kazimierza Królikowskich.

Obsada: Maria Stuart — Henryka Czarli; Henryk — Juliusz Zapalowicz; Morton — Bogusław Syciński; Rizzio — Roman Czartoryski; Botwel — Maurycy Kisielnicki; Douglas — Jan Szymborski; Lindsay — Czesław Knapczyński; Paź — Gabriela Adler; Nick — Kazimierz Królikowski; Astrolog — Józef Gładkowski.

DW, I, s. 360; „Gazeta Lubelska“ 1886, nr 65, s. 3.

21 X Towarzystwo dramatyczne Józefa Teksla wystawia w sali teatru zimowego w Lublinie *Mazepę* z Anielą Wyrwicz z Warszawy w roli Amelii. Przedstawienie powtórzono 13 XI.

DW, IV, s. 482; „Gazeta Lubelska“ 1886, nr 233, s. 3 oraz nr 251.

1893

7 XII Teatr pod dyr. Bolesława Mareckiego wystawia *Mazepę* ze znanym artystą scen warszawskich Bolesławem Leszczyńskim w roli Wojewody. W pozostałych rolach wystąpili m. in.: Feliński (Król), Karpowicz (Mazepa), Zielezińska (Amelia), Bogdan (Zbigniew).

DW, IV, s. 482; „Gazeta Lubelska“ 1893, nr 255.

Rec. W. Cz[arnoluski], *Z teatru*, „Gazeta Lubelska“ 1893, nr 259.

1895

12 I *Mazepa* w wykonaniu zespołu pod dyr. Józefowicza ze Stanisławem Knake-Zawadzkiem z Warszawy w roli Wojewody. W pozostałych rolach: Feliński (Król), Werowski (Mazepa), Kościelecka (Amelia), Bogdan (Zbigniew).

DW, IV, s. 482.

Rec. W. Cz[arnoluski], *Teatr, literatura i sztuka*, „Gazeta Lubelska“ 1895, nr 9, s. 2.

1897

14 III *Mazepa* z Bolesławem Leszczyńskim w roli Wojewody. W pozostałych rolach: Feliński (Król), Werowski (Mazepa), Wysocka (Amelia), Bogdan (Zbigniew).

DW, IV, s. 482; „Gazeta Lubelska“ 1897, nr 61, s. 2.

Rec.: W. Cz[arnoluski], *Z teatru*, „Gazeta Lubelska“ 1897, nr 61, s. 2.

1898

26 II Zespół pod dyr. Felicjana Felińskiego wystawił na benefis Kosińskiego 2 odsłony z *Balladyny*.

DW, IV, s. 449.

Rec.: *Z teatru*, „Gazeta Lubelska“ 1898, nr 47, s. 2.

1900

24 V Zespół miejscowego teatru pod dyr. Henryka Lasockiego wystawił *Mazepę* z udziałem artystów scen warszawskich: Wincentego Rapackiego w roli Jana Kazimierza, Bolesława Leszczyńskiego — Wojewody i Teodora Rolanda — Mazepy.

DW, IV, s. 482; „Gazeta Lubelska“ 1900, nr 113, s. 1.

W. Śliwina, *Dzieje teatru w Lublinie*, Lublin 1948, s. 32.

Rec.: „Gazeta Lubelska“ 1900, nr 115, s. 3.

Jesienią tegoż roku w teatrze pod dyr. Henryka Morozowicza wystawiono *Balladynę*.

DW, IV, s. 449; W. Sliwina, op. cit., s. 32.

1906

15 VIII Teatr amatorski w Nałęczowie działający pod patronatem towarzystwa oświatowego „Światło“ wystawia fragmenty *Kordiana* oraz *Dziadów cz. III Mickiewicza*.

Z. Zarnicka, *Działalność oświatowa Faustyny Morzyckiej na tle epoki*, Warszawa 1948, s. 160.

1907

10 I Zespół Teatru Wielkiego pod dyr. Józefa Myszkowskiego wystawia *Mazepę*.

Obsada: Król — Domosławski; Mazepa — Cornobis; Wojewoda — Bolesław Bolesławski (z Warszawy); Amelia — Złoczewska; Zbigniew — Kuligowski.

DW, IV, s. 482; W. Sliwina, op. cit., s. 38.

Rec.: Jotes, *Z teatru*, „Kurier“ 1907, nr 11, s. 3.

9 III Wieczór artystyczny w Teatrze Wielkim w wykonaniu artystów prywatnego teatru Mariana Gawalewicza z Warszawy. W programie recytacje utworów Słowackiego oraz Mickiewicza, Ujejskiego, Wyspiańskiego i in.

„Ziemia Lubelska“ 1907, nr 64, s. 2; W. Sliwina, op. cit., s. 39.

19 XI W Teatrze Wielkim pod dyr. Myszkowskiego wystawiono *Lillę Wenedę*.

„Ziemia Lubelska“ 1907, nr 178, s. 2.

1909

4 IV W 60 rocznicę śmierci Słowackiego w Teatrze Wielkim pod dyr. Bolesławskiego wystawiono *Mazepę*.

DW, IV, s. 482; „Ziemia Lubelska“ 1909, nr 94, s. 7.

23 XI Wieczór ku czci Słowackiego w Teatrze Wielkim (dyr. Józef Myszkowski). Przemówienie okolicznościowe wygłosił redaktor naczelny „Ziemi Lubelskiej“ Daniel Śliwicki. Zespół miejscowego teatru wystawił *Balladynę*.

Obsada: *Balladyna* — Morozowicz; *Matka* — Lenartowicz; *Alina* — Mańkowska; *Kirkor* — Antoniewicz; *Grabiec* — Wandycz; *Von Kostryn* — Orlik; *Goplana* — Gallówna.

Na zakończenie pokazano „żywy obraz“ — *Słowacki w otoczeniu postaci z własnych utworów w opracowaniu scenograficznym Konstantego Kietlicz-Rayskiego.*

DW, IV, s. 449; „Ziemia Lubelska“ 1909, nr 315.

Rec.: Amator Krytyk, „Ziemia Lubelska“ 1909, nr 323, s. 2.

21 XII *Horsztyński* w Teatrze Wielkim pod dyr. Myszkowskiego. Przedstawienie powtórzono 30 I 1910.

Obsada: Horsztyński — Orlik; Szczęsny — Wostrowski; żona Horsztyńskiego — Mańkowska; Hetman — Sulęgowski; Ksiński — Podkowiński; Sforca — Welichowski; Karzeł — Kaden.

Reżyseria — Antoni Leszczyński.

DW, VIII, s. 491; „Kurier“ 1909, nr 301, s. 3.

Rec.: D. Śliwicki, *Z teatru*, „Ziemia Lubelska“ 1909, nr 351, s. 2; kg, *Z teatru*, „Kurier“ 1909, nr 303, s. 2—3.

W tym samym mniej więcej czasie teatr amatorski w Nałęczowie pracujący pod kierunkiem Walentyny Nagórskiej wystawił 2 akty *Horsztyńskiego*.

W. N[agórska], *Teatr w Nałęczowie. Wspomnienie*, W: *Z dziejów dawnego i współczesnego Nałęczowa*, Warszawa 1925, s. 184; W. N[agórska], *Teatr amatorski w Nałęczowie. Wspomnienie*. „Teatr Ludowy“ 1924, nr 4—5, s. 37—39; J. Wajdel-Dmochowska, *Dawna Warszawa. Wspomnienia*, Warszawa 1958, s. 85.

1910

3 XII W Teatrze Wielkim wystawiono *Sen srebrny Salomei* w reżyserii Halickiego.

Obsada: Księżniczka — Żbikowska; Salomea — Galińska; Semenka — Halicki; Sawa — Klimentowicz; Regimentarz — Prosznowski; Pafnucy — Wzorzycowski; Leon Stempkowski — Biernacki; Lirnik — Sulęgowski.

DW, VI, s. 289; „Gazeta Lubelska“ 1910, nr 152, s. 2; „Scena i Sztuka“ 1911, nr 5, s. 11; W. Sliwina, op. cit., s. 43.

Rec.: J. Pignani, „Gazeta Lubelska“ 1910, nr 155, s. 2—3; A. Huczniński, „Ziemia Lubelska“ 1910, nr 334, s. 3—4; J. Iwański, *Z teatru*, „Kurier“ 1910, nr 280, s. 2.

1912

2 III Zespół Teatru Wielkiego wystawił *Marię Stuart* na benefis artystki Nynkowskiej.

Obsada: Maria Stuart — Żbikowska; Darnley — Zawadzki; Rizzio — Cornobis; Duglas — Prosznowski; Botwel — Dąbrowski; Nick — Halicki; Paź — Nynkowska.

Przedstawienie powtórzono dla młodzieży szkolnej 9 III.

„Kurier“ 1912, nr 50, s. 3; „Ziemia Lubelska“ 1912, nr 60, s. 4.

Rec.: n., „Kurier“ 1912, nr 53, s. 3; Amator Krytyk, „Ziemia Lubelska“ 1912, nr 63, s. 3—4.

1913

23 II Zespół Teatru Polskiego (dyr. Czesław Janowski) wystawił *Balladynę* w reżyserii Halickiego.

Obsada: Balladyna — Dunajewska; Goplana — Wacławska; Matka — Solska; Von Kostryn — Rdzawicz; Kanclerz — Grodnicki.

Powtórzono 26 II i 1 III.

„Ziemia Lubelska“ 1913, nr 53, s. 4.

Rec.: kg, „Ziemia Lubelska“ 1913, nr 57, s. 2.

1916

29 XI Zespół Teatru Wielkiego wystawił *Horsztyńskiego* w reżyserii Halickiego i Kochanowicza.

W przedstawieniu udział brali m. in.: Świącicka, Urbańska, Wacławski, Halicki, Kochanowicz, Dąbrowski, Wzorczykowski, Rdzawicz, Batogowski, Powołański, Zbierzyński.

Powtórzono 1 XII.

DW, VIII, s. 491; „Głos Lubelski“ 1916, nr 330, s. 5.

1920

8 I W Teatrze Wielkim wystawiono *Mazepę*.

„Ziemia Lubelska“ 1920, nr 9, s. 2; „Głos Lubelski“ 1920, nr 8, s. 2.

1922

17 XI Teatr Polski wystawił *Księdza Marka* w reżyserii Krokowskiego. Słowo wstępne wygłosił prof. Maurycy Paciorkiewicz.

Obsada: Książd Marek — Komornicki; Judyta — Horecka; Kosakowski — Orłowski; Branecki — Chmurkowski; Rabin — Bielecki; Marszałek — Strzelecki.

DW, VI, s. 275; „Ziemia Lubelska“ 1922, nr 314, s. 3.

Rec.: T. Bocheński, „Dzień Polski“ 1922, nr 285—287; W. B[urkath], *Z teatru*, „Ziemia Lubelska“ 1922, nr 316, s. 3; E. G[abryl], „Głos Lubelski“ 1922, nr 325, s. 6—7.

1923

14 III W ramach gościnnych występów Karola Adwentowicza powtórzono *Księdza Marka* z artystą warszawskim w roli tytułowej.

DW, VI, s. 275; „Ziemia Lubelska“ 1923, nr 70, s. 4.

Rec.: W. Burkath, *Z teatru, Gościnny występ Karola Adwentowicza w „Księdzu Marku“ Słowackiego, „Ziemia Lubelska“* 1923, nr 73, s. 4

29 XI W rocznicę powstania listopadowego zespół miejscowego teatru wystawił *Kordiana*.

Obsada: Kordian — Wroński; Laura — Lubicz; Violetta — Turowiczówna; Grzegorz — Dominek; Prezes — Łuszczewski; W. Ks. Konstanty — Łętowski; Car — Wasilewski; Księża — Prohaska i Orliński.

Przedstawienie powtórzono wielokrotnie w ciągu sezonu.

DW, II, s. 247; „Głos Lubelski“ 1923, nr 325, s. 1.

Rec.: Mes., „Głos Lubelski“ 1923, nr 328, s. 4.

1924

1 XI W Teatrze Polskim pod dyr. Józefa Grodnickiego wystawiono *Mazepę*. W roli Wojewody wystąpił artysta warszawski Stanisław Knake-Zawadzki.

Obsada pozostałych ról: Amelia — M. Makarczyk-Wasilewska; Kasztelanowa — Z. Hartman; Jan Kazimierz — M. Lubicz-Łosiński; *Mazepa* — J. Mazanek; Zbigniew — F. Dominiak.

Reżyseria — Ryszard Wasilewski.

DW, IV, s. 482; „Głos Lubelski“ 1924, nr 300, s. 2.

1926

18 IV Zespół amatorski IV Lubelskiej Drużyny Harcerskiej wystawił podczas uroczystości ku czci Szymona Konarskiego scenę spiskową z *Kordiana*.

„Ziemia Lubelska“ 1926, nr 45, s. 5.

9—13 XI Zespół teatru „Reduta“ w czasie objazdu po miasteczkach Lubelszczyzny i Podlasia wystawił *Mazepę* w Białej Podlaskiej, Włodawie, Chełmie i Zamościu. W roli tytułowej występował Juliusz Osterwa.

DW, IV, s. 474, 475, 495—497; L. Simon, *Spis przedstawień Zespołu Reduty w ciągu dziesięciu lat 1919—1929. Repertuar*. Wilno 1929, s. 102 i n., 197.

W tym roku również Teatr Rybał z Warszawy wystawił w Lublinie i Zamościu *Balladynę* w inscenizacji i reżyserii Stanisławy Wysockiej.

DW, IV, s. 449, 461, 462.

1927

15 II Teatr Miejski w Lublinie (dyr. Stanisława Wysocka) wystawił *Balladynę* w inscenizacji i reżyserii Wysockiej, z dekoracjami Gronowskiego. Ilustrację muzyczną złożoną z wyjątków z opery Władysława Zelenkiego *Goplana* opracował Feliks Kulczycki.

Obsada: Balladyna — Skrzydłowska; Matka — Łęczycka; Alina — Sewerinówna; Pustelnik — Janicki; Filon — Budzyński; Von Kostryn — Sawicki; Kirkor — Rudnicki; Grabiec — Kondradt; Goplana — Zagrobska; Chochlik — Dąbrowska; Skierka — Błońska.

Przedstawienie powtórzono kilkakrotnie w ciągu sezonu.

DW, IV, s. 449; „Ziemia Lubelska“ 1927, nr 45, s. 4; W. Śliwina, op. cit., s. 53.

Rec.: T. B[ocheński], „Ziemia Lubelska“ 1927, nr 47, s. 4—5; K. J., „Głos Lubelski“ 1927, nr 47, s. 5; Zb. S., tamże nr 49, s. 5.

27 VI W związku ze sprowadzeniem zwłok Juliusza Słowackiego na Wawel odbyły się w Lublinie dwudniowe uroczystości ku czci poety. W Teatrze Miejskim wystawiono *Balladynę* ze słowem wstępnym dr Ludwika Kamykowskiego.

Lublin w holdzie J. Słowackiemu, „Ziemia Lubelska“ 1927, nr 175, s. 3; Lublin ku czci Słowackiego, „Głos Lubelski“ 1927, nr 175, s. 3.

28 VI W Teatrze Miejskim odbyła się uroczysta akademія ku czci Słowackiego. Prelekcję wygłosił doc. dr Julian Krzyżanowski. Na program artystyczny złożyły się deklamacje utworów Słowackiego w wyk. artystów lubelskich (m. in. fragmenty *Beniowskiego*, *Hymn o zachodzie słońca*, *Testament mój*), śpiew solowy Hanny Sobieszkańskiej oraz występy chóru „Lutnia“.

„Ziemia Lubelska“ 1927, nr 176, s. 3.

15 IX Nowy sezon teatralny Teatr Miejski pod dyr. Józefa Grodnickiego zainaugurował wystawieniem *Horsztyńskiego* w reżyserii Stanisława Dąbrowskiego. Tekst uzupełnił Juliusz Mien.

Obsada: Hetman — B. Roslan; Horsztyński — Stanisław Dąbrowski; Trombonista — S. Zborowski; Sforca — Z. Wilczkowski; Szczęsny — Z. Kwieciński; Salomea — M. Wnorowska; Amelia — M. Sokolska; Małgorzata — Plucińska; Dobry karzeł — Rzęcki; Ksiński — Łodziński; Ojciec Prokop — Wiśniewski; Nieznajomy — Puszycki; Marym — Zagrobski.

Przedstawienie powtórzono kilkakrotnie.

DW, VIII, s. 491; „Ziemia Lubelska“ 1927, nr 252, s. 5; „Głos Lubelski“ 1927, nr 252, s. 4; W. Śliwina, op. cit., s. 53.

Rec.: T. Bocheński, „Ziemia Lubelska“ 1927, nr 254, s. 4; J. Kan[arowski], „Głos Lubelski“ 1927, nr 255, s. 5.

1929

Teatr Miejski pod dyr. J. Grodnickiego wystawił *Mazepę*.

DW, IV, s. 482.

1933

W listopadzie zespół teatru „Reduta“ wystąpił ponownie z *Mazepą* w Chełmie.

„Kamena“, I (1933), nr 4, s. 72.

1937

4 XI Teatr Wołyński im. Juliusza Słowackiego z Łucka wystawił w Lublinie *Mazepę*.

Obsada: Wojewoda — Edmund Szafrąński; Jan Kazimierz — Dębicz; Zbigniew — Włodzimierz Preiss. Ponadto występowali: Domańska, Czerwiński, Krzywicka i in.

Przedstawienie powtórzono 5, 6 i 7 XI.

„Głos Lubelski“ 1937, nr 301, s. 5; W. Sliwina, op. cit., s. 56—57.

Rec.: Audytor, Z teatru, „Głos Lubelski“ 1937, nr 305, s. 5.

1939

W czerwcu Teatr Wołyński wystawił w Lublinie, Chełmie i Zamościu *Księża Marka* w inscenizacji i reżyserii Janusza Strachockiego. W roli tytułowej — J. Strachocki.

DW, VI, s. 274—275; Z. Kwieciński, *Teatr w Lublinie*, „Teatr“.
R. VI (1939), nr 9—10, s. 21.

1946

W czerwcu odbył się w Teatrze Miejskim popis uczniów Studio Dramatycznego w Lublinie, w czasie którego odegrano m. in. fragmenty II aktu *Balladyny* w reżyserii Leonory Frenkiel-Ossowskiej.

m-b-r [M. Bechczyc-Rudnicka], *Studio Dramatyczne w Lublinie*, „Zdrój“, R. II (1946), nr 14/15, s. 10.

6 X W ramach Festiwalu Sztuki Teatr Domu Żołnierza wystawił fragmenty *Balladyny* w reżyserii Seweryna Butryma i Bronisława Broka, z muzyką Stefana Rembowskiego i dekoracjami Seweryna Gałysza.

Obsada: *Balladyna* — Żuchowiczówna; *Grabiec* — Jan Czarnecki; *Skierka* — Brzeska; *Chochlik* — Adamow.

DW, IV, s. 449; „Gazeta Lubelska“ 1946, nr 275, s. 6; „Sztandar Ludu“ 1946, nr 273, s. 7.

Rec.: L., „Gazeta Lubelska“ 1946, nr 278, s. 6.

10 X *Godzina Wieszczów* — montaż w wykonaniu uczniów Studio Dramatycznego w Lublinie. Obok wyjątków z utworów dramatycznych Mickiewicza i Krasińskiego wykonano również fragment *Marii Stuart*.

„Gazeta Lubelska“ 1946, nr 278, s. 3; M. Bechczyc-Rudnicka, „Teatr“, R. II (1946), nr 5, s. 57—60.

Na początku tego roku teatr amatorski w Łukowie wystawił *Balladynę* w oprawie dekoracyjnej Tadeusza Brzezińskiego.

Życie kulturalne Lubelszczyzny, „Zdrój“, R. I (1945), nr 8, s. 7.

Teatr Ziemi Zamojskiej wystawił *Balladynę* w reżyserii Haliny Roguskiej i W. Uklei.

„Zdrój“, R. II (1946), nr 4, s. 8.

Balladynę grało w tymże roku kółko amatorskie przy gimnazjum ogólnokształcącym we Włodawie oraz zespół artystyczny Liceum im. J. I. Kraszewskiego i Liceum im. E. Plater w Białej Podlaskiej.

„Sztandar Ludu“ 1947, nr 160, s. 4; *Z przeszłości szkół bielskich*, Biała Podlaska 1957, s. 31.

1947

17 IV W Teatrze Miejskim pod dyr. Antoniego Różyckiego wystawiono *Marię Stuart* w reżyserii Ireny Ładosiówny. Dekoracje Jerzego Torończyka, kostiumy Danuty Zagroździńskiej.

Obsada: *Maria Stuart* — Irena Ładosiówna; *Darnley* — Z. Łuszczewski; *Morton* — W. Waclawski; *Rizzio* — Józef Kozłowski; *Duglas* — J. Śliwa; *Lindsay* — F. Maleszewski; *Botwel* — Józef Klejer; *Nick* — Wiesław Michnikowski; *Paż* — Maria Górecka; *Astrolog* — Leon Wołhejko.

Przedstawienie powtórzono wielokrotnie w ciągu sezonu.

DW, I, s. 360; „Sztandar Ludu“ 1947, nr 103; J. Timoszewicz, *Słowacki na scenach polskich w latach 1945—1958*, „Teatr“, R. XIV (1959) nr 3, s. 8.

Rec.: H. Platta, *Słowacki w Lublinie*, „Sztandar Ludu“ 1947, nr 108, s. 4; S. Papierkowski, „*Życie Lubelskie*“ 1947, nr 22, s. 3.

27 IV W stulecie *Króla Duchy* Klub Literacki w Lublinie zorganizował poranek z prelekcją prof. Juliusza Kleinera. Fragmenty poematu odczytał Władysław Surzyński.

„Sztandar Ludu“ 1947, nr 115, s. 4.

25 V Teatr Muzyczny Żołnierza Polskiego w Lublinie dał widowisko *Miłość wśród wieków* w wykonaniu Marii Gorczyńskiej i Władysława Surzyńskiego. Na program złożyły się m. in. wyjątki z *Marii Stuart* Słowackiego.

DW, I, s. 360; „Sztandar Ludu“ 1947, nr 132, s. 5.

Rec.: S. Pskij [Papierkowski], „*Życie Lubelskie*“ 1947, nr 60, s. 3.

W czerwcu uczniowie Studio Dramatycznego w Lublinie odegrali fragmenty *Marii Stuart*. W roli tytułowej — W. Janowska.

DW, I, s. 361.

1951

1 IV W Państwowym Teatrze im. J. Osterwy w Lublinie wystawiono *Balladynę* w inscenizacji i reżyserii Zofii Modrzewskiej, w opracowaniu scenograficznym Jerzego Torończyka, z muzyką Ryszarda Schreitera. Kierownik literacki — Maria Bechzyc-Rudnicka.

Obsada: Balladyna — Irena Malkiewicz; Matka — Eleonora Frenkiel-Ossowska (dubl. Halina Buyno); Alina — Zofia Stefańska; Filon — Włodzimierz Kaniowski; Grabiec — Leon Gołębiowski; Kirkor — L. Litwiński; Von Kostryn — Kazimierz Iwiński; Goplana — J. Kowalczyk; Kanclerz — C. Strzelecki; Poseł z Gniezna — Lech Skolimowski; Lekarz — L. Olejarnik; Strażnik — S. Maleszewski; Goniec — Z. Jankowiak; Chochlik — Wiesław Michnikowski; Skierka — Halina Ziółkowska.

Przedstawienie powtórzone wielokrotnie w ciągu sezonu.

DW, IV, s. 449; „Teatr“, R. VI (1951), nr 9/10, s. 136; „Kamena“, R. IX (1952), nr 1/2, s. 65; H. Chabros, *Słowacki na scenie 15-lecia*, „Kurier Lubelski“ 1959, nr 53—54, s. 3; J. Timoszewicz, l. c.

Rec.: „Życie Lubelskie“ 1951, nr 102, s. 4.

W tymże roku *Balladynę* wystawił zespół uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Kraśniku.

„Tydzień Literacki“ 1951, nr 15. [Dod. tyg. „Sztandar Ludu“]

1955

26 III Państwowy Teatr im. J. Osterwy w Lublinie wystawił *Mazepę* w reżyserii Wandy Laskowskiej, z dekoracjami Jerzego Torończyka i muzyką Ryszarda Schreitera. Kierownik literacki — Maria Bechzyc-Rudnicka.

Obsada: Król Jan Kazimierz — Stanisław Olejarnik (dubl. Stanisław Michalik); Mazepa — Piotr Kurowski; Wojewoda — Aleksander Aleksy; Amelia — Halina Przybylska; Zbigniew — Zbigniew Roman; Chmara — Sławomir Litwiński; Chrzęstka — Zygmunt Regro; Kasztelanowa — Stefania Cybulska.

Grano wielokrotnie w ciągu sezonu.

H. Chabros, l. c.; J. Timoszewicz, l. c.

Rec.: K. Eberhardt, *Po spotkaniu z lubelskim „Mazepą“*, „Kamena“, R. XXII (1955), nr 3/4, s. 56—57; T. Chabros, *Poważny sukces zespołu*, „Życie Lubelskie“ 1955, nr 89, s. 4; Z. Matyaszevska, „Kultura i Życie“ 1955, nr 12 [Dod. tyg. „Sztandaru Ludu“].

1956

29 XI W Państwowym Teatrze im. J. Osterwy wystawiono *Fantazego* w reżyserii artysty Teatru Polskiego w Warszawie Jana Kreczmara, z dekoracjami Teresy Targońskiej i Jerzego Torończyka, z muzyką Ryszarda Schreitera. Kierownik literacki — Maria Bechzyc-Rudnicka.

Obsada: Fantazy — Jan Kreczmar; Hr. Idalia — Maria Górecka; Ks. Loga — Juliusz Dziemski; Hrabina Respektowa — Maria Wojdańska; Hrabia Respekt — Jarosław Skulski; Diana i Stella Respektowny — Teresa Lassota i Xenia Jaroszyńska; Jan — Stanisław Mikulski; Rzeczniczki —

Lech Skolimowski; Helenka — Maria Możdżeńiówna; lokaj Idalii — Andrzej Chmielarczyk; Kajetan — Stanisław Maleszewski.

„Teatr“, R. XI (1956), nr 21, s. 24, oraz tamże nr 24, s. 32. H. Chabros, l. c.; J. Timoszewicz, l. c.

Rec.: K. Eberhardt, „Kamena“, R. XXIII (1956), nr 12, s. 31—32; W. Korneluk, „Sztandar Ludu“ 1956, nr 306, s. 5.

W tym roku również zespół amatorski uczniów Liceum J. I. Kraszewskiego i Liceum im. E. Plater w Białej Podlaskiej wystawił *Balladynę*.

Z przeszłości szkół białskich, Biała Podlaska 1957, s. 31.

1958

4 X Nowy sezon teatralny zainaugurowało w Państwowym Teatrze im. J. Osterwy przedstawienie *Marii Stuart* w inscenizacji i reżyserii Jerzego Uklei, z muzyką Ryszarda Schreitera. Kierownik literacki — Maria Bechczyc-Rudnicka.

Obsada: Maria Stuart — Maria Górecka; Henryk Darnley — Stanisław Mikulski; Morton — Włodzimierz Wiszniewski; Rizzio — Jan Machulski; Botwel — Lech Skolimowski; Duglas — Jarosław Skulski; Lindsay — Maciej Nowakowski; Paż — Xenia Jaroszyńska; Nick — Andrzej Balcerzak; Astrolog — Waław Ścibór.

Przedstawienie powtórzono wielokrotnie w październiku i listopadzie. Grano również w czasie gościnnych występów lubelskiego teatru we Lwowie. (12—19 X).

„Sztandar Ludu“ 1958, nr 263, s. 2; M. Bechczyc-Rudnicka, *Z teatrem we Lwowie*, „Kamena“, R. XXV (1958), nr 30, s. 1; H. Chabros, l. c.; J. Timoszewicz, l. c.

Rec.: A. Tatariewiczowa, *Słowacki na lubelskiej scenie*, „Kamena“, R. XXV, (1958), nr 19, s. 4 i 6. H. Chabros, „Drama historyczne“ o szkockiej królowej na scenie Teatru im. J. Osterwy. „Kurier Lubelski“ 1958, nr 274, s. 4; W. Korneluk, *Maria Stuart*, „Kultura i Życie“ 1958, nr 39, s. 1 [Dod. tyg.: „Sztandar Ludu“].

1959

18 II Teatr im. J. Osterwy wystawił *Zawiszę Czarnego* w opracowaniu dramaturgicznym i reżyserii Jerzego Golińskiego, w oprac. scenograficznym Janusza Warpechowskiego, z muzyką Andrzeja Cwojdzńskiego.

Obsada: Prowadząca dramat — Danuta Lipińska; Laura — Teresa Lassota; Lirenka — Teresa Wicińska; Gniewosz — Jarosław Skulski; Zawisza Czarny — Jerzy Smyk; Dziad Stepowy — Lech Skolimowski; Głupiec — Henryk Gońda; Manduła — Adela Zgrzybłowska; Diwa — Maria Orwid; Legat papieski — Marian Rułka; Cesarz Zygmunt — Marian Drodowski; Dworzanin — Stanisław Maleszewski; Manfred — Tadeusz Bąk;

la distribution des rôles, les circonstances et les données bibliographiques (informations concernant les représentations, compte rendus, souvenirs).

Jusqu'en 1905 seulement deux drames de Słowacki ont été représentés à Lublin; *Marie Stuart* et *Mazepa*. En 1905 apparaît à deux reprises *Balladyna* et après 1905 *Lilla Weneda*, *Horsztyński*, *Le songe d'argent de Salomea*. Le théâtre d'amateurs à Nałęczów a donné en 1906 un fragment de *Kordian*.

Entre les deux guerres furent joués: *Kordian*, *Le Père Marek*, *Balladyna* et *Mazepa*. Après la deuxième guerre il faut noter deux premières à Lublin: *Fantazy* (1956) et *Zawisza le Noir* (1959). On a en outre représenté *Marie Stuart*, *Balladyna* et *Mazepa*. Les théâtres d'amateurs jouaient presque exclusivement *Balladyna*. Les pièces les plus fréquemment représentées sont donc: *Mazepa*, *Balladyna*, *Marie Stuart*.